

POVEIKIO PRIEMONIŲ NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TAIKYMO SĄLYGOS IR TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo sąlygos ir tvarka nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Druskininkų „Ryto“ gimnazijoje (toliau – Gimnazijoje) sąlygas.

2. Poveikio priemonių taikymas padės Mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurie nurodomi Mokyklos darbo tvarkos taisyklėse ir Mokyklos mokinių elgesio taisyklėse.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

4. Mokyklos darbuotojas, esant nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 4.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 4.2. išskviesti tą dieną budintį Mokyklos vadovą (direktorių ar pavaduotoją ugdymui);
- 4.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 4.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

5. Taikant poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

6. Poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus

Mokyklos tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Gimnazijoje budintis vadovas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos tarnyba ir (ar) Policijos komisariatas.

8. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu fiksuojami raštu Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams registracijos žurnale (**1 priedas**).

9. Mokyklos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr.437 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 2 d. nutarimo Nr. 1071 redakcija), ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

10. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu. Mokytojas, įvertinęs susidariusią situaciją tel. 861847690 gali išsikviesti budintį Gimnazijos vadovą arba jo įgaliotą pagalbos mokiniui specialistą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

11. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas Mokyklos vadovo paskirto darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba: pirmadienį, antradienį - psichologo, trečiadienį - specialiojo pedagogo, ketvirtadienį, penktadienį - socialinio pedagogo.

12. Po pamokos mokinys palydimas į mokytojo kabinetą, jis suderina su mokytoju atsiskaitymo už užduotį laiką.

13. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Gimnazijos vadovo sprendimu, atsižvelgus į jo paskirto darbuotojo, prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą, arba pagalbos mokiniui specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

14. Po pamokų darbuotojai, taikę mokiniui ugdymosi vietos pakeitimo priemonę (iškvieistas Gimnazijos vadovas, mokytojas, darbuotojas, prižiūrėjęs mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą) kartu su mokiniu aptaria poveikio priemonės taikymą. Po aptarimo mokytojas informuoja mokinio tėvus arba vieną iš jų telefonu, jiems neprisiskambinus, informuoja rašydamas pranešimą elektroniniam dienyne, taip pat informuoja žodžiu mokinio klasės auklėtoją.

15. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams registracijos žurnale iškvietęs Gimnazijos vadovą mokytojas užpildo 1-5 žurnalo skiltis, 6 skiltį pildo kiti darbuotojai, atlikę tam tikrus veiksmus.

IV. BUDINČIO MOKYKLOS VADOVO IŠKVIETIMAS

16. Mokyklos darbuotojas tel. 861847690 gali išsikviesti budintį Gimnazijos vadovą arba jo įgaliotą pagalbos mokiniui specialistą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

17. Budintis Gimnazijos vadovas arba jo įgaliotas darbuotojas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

18. Mokytojas telefonu informuoja mokinio tėvus ar vieną iš jų (tėvams neprisiskambinus, rašo pranešimą elektroniniame dienyne), taip pat informuoja apie taikytą priemonę mokinio klasės auklėtoją.

19. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams žurnale iškvietęs budintį Gimnazijos vadovą mokytojas užpildo 1-5 skiltis, 6 skiltį pildo kiti darbuotojai, atlikę tam tikrus veiksmus.

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

20. Jeigu Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, kad mokinys gali turėti draudžiamų daiktų (ginklų, aštrių daiktų: peilių, švirktų ar pan., dujų balionėlių, pirotechnikos priemonių, tabako ir alkoholio gaminių, narkotinių ar kitų toksinių, kenksmingų sveikatai medžiagų ar pavojingų daiktų), mokyklos darbuotojas nedelsdamas (telefonu arba žodžiu) apie tai informuoja budintį Gimnazijos vadovą.

21. Mokyklos darbuotojas ir (ar) budintis Gimnazijos vadovas arba jo įgaliotas darbuotojas (socialinis pedagogas ar psichologas) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

22. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – budintis Gimnazijos vadovas arba jo įgaliotas darbuotojas (socialinis pedagogas ar psichologas). Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, Policijos komisariatas.

23. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas Policijos komisariatas.

24. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas budinčio Gimnazijos vadovo paskirto Gimnazijos darbuotojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

25. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

25.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;

25.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

25.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

25.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

25.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

25.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas budinčio Gimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas budinčio Gimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

26. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

27. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

27.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

27.2. mokinį vedant už rankos;

27.3. guodžiant mokinį;

27.4. pasveikinant mokinį;

27.5. padedant neįgaliam mokiniui;

27.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

27.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

27.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdomosi procese naudojamas priemones;

27.9. teikiant pirmąją pagalbą.

28. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

28.1. naudojami kaip bausmė;

28.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

29.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

29.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

30. Pagrįstų fizinių veiksnių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

31. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksnių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Klasių auklėtojai supažindina su Poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo sąlygomis ir tvarka mokykloje mokinius klasių valandėlių metu, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų – mokinių tėvų susirinkimų metu, taip pat tėvams informacija pateikiama per elektroninį dienyną.

33. Poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo sąlygos ir tvarka mokykloje skelbiama mokyklos interneto svetainėje.

34. Visus raštu parašytus tėvų ir mokinių skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nagrinėja direktoriaus įsakymu patvirtinta komisija.

35. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) Savivaldybės institucijas.

PRITARTA

Druskininkų „Ryto“ gimnazijos vaiko gerovės komisijos pasitarime

2016 m. _____ d.

(protokoliniu nutarimu Nr. ....)